

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, Jagiellońska 3. Telefon: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Administracja czynna od godz. 9—3 popoł. Rękopisy Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9—3 i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. S-to Janska 1, Telefon 3-40. CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetryowy przed tekstem—75 gr., w tekście 60 gr., za tekst—30 gr., kronika redakcyj., komunikaty—70 gr. za min. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe—30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, z zastrzeżeniem miejsca 25%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagranicą 100%, zamieszkałe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za tancer dowodowy 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-ciołamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Likwidacja republikańskich Prus.

Ewolucja stosunków wewnętrznych Niemiec oddawała szła po linii odśrodkowej. Dynamika przeciwnych ruchów społecznych obejmujących wielkie masy, coraz mniej mające do stracenia, z dnia na dzień zwiększała się. Wielki uprzemysłowiony kraj, zajmujący centralną w Europie pozycję, zasiedlony niespełna 70-ciu milionami jednolitej pod względem narodo- wym ludności, jest dziś rozdzielany przez tak silne antagonizmy, jakich nie spotyka się pomiędzy narodami uchodzącymi za wrogo wzajemnie nastrojone. Niema w Europie dwóch narodów, któreby tyle dziś dzieliło, co hitlerowców i t. zw. „żelazny front”.

Nie będą w tej chwili wchodził w rozamiętywanie przyczyn, które do tego wewnętrznego rozdarcia doprowadziły. Chodzi o ocenę sytuacji obecnej, tej, która się wytworzyła ostatnio, a zwłaszcza po śródowych zarządzeniach rządu Rzeszy.

Koncepcja rządu Brüninga była ponadpartijnością, a jej fundamentem — postać sędziwego prezydenta Hindenburga. Brüning sądził, że na tej podstawie zdoła zgrupować wszystkich zwolenników ewolucji i równowagi społecznej. Ale protektor go w pewnej chwili zdradził pod pozorem, że kanclerz idzie za daleko na rękę lewicy. Po swoim wierny konstytucji Hindenburg uznał, że powinien powierzyć władzę tym **narodowym** siłom, które reprezentują większość w społeczeństwie. Komunistów stawił, oczywiście, poza nawiasem tej arytmetyki politycznej. Od tej chwili ponadpartijność rządu Rzeszy znikła. Brüning chciał pływać na weimarskim statku po zbalansionym morzu niemieckim, licząc na to, że karna i zwarta załoga przetrwa burzę.

Von Papen przestał grać rolę trzeciej strony i bezstronnego regulatora walk partyjnych. Pod wpływem czynników wojskowych, które doszły do porozumienia z Hitlerem, stał się wyrazicielem rosnącego dotąd w sily nacjonalizmu niemieckiego, wykonawcą jego dążeń.

Stosunek sił zmienił się przez to natychmiast. Bierność Reichswehry pod dowództwem Groenera wobec rozgrywających się walk partyjnych dawała szansę obu przeciwnym obozom. Schleicher przesunął ciężar sił Reichswehry na stronę obozu nacjonalistycznego, a Papen zabrał się do likwidacji republikańskich rządów w Prusach. Zawieszenie w czynnościach rządu pruskiego odbyło się pod pretekstem jego słabości wobec komunistów. W rzeczywistości chodzi tu o faktyczne opanowanie władzy w Prusach, o zmianę osobistości i metod polityki wewnętrznej, wreszcie — co najwazniejsze — o dopomożenie obozowi nacjonalistycznemu do zwycięstwa w wyborach 31 lipca.

Policja pruska w rękach Sewerina była poważnym narzędziem reżimu republikańskiego. Zmiana jej szefów uczyni ją posłuszną dla rozkazów przeciwnego obozu. Policja pruska jest organizacją potężną i znakomicie przygotowaną do spełniania najcięższych zadań. Mimo dużych wśród niej sympatyj lewicowych nie można oczekiwać od niej oporu wobec nowej władzy.

W przeddzień wyborów obóz nacjonalistyczny zawiądnął instrumentami władzy największego kraju Rzeszy. Inne państwa związkowe nie mogą stworzyć dostatecznej przeciwwagi. Ta zmiana sytuacji przesądza w dużym stopniu wynik wyborów, który, zresztą, wobec napięcia walki, już nie jest decydującym o przyszłości

Niemiec. Rozstrzygnie się ona niechybnie poza parlamentem, a triumfować będzie ten obóz polityczny, który przez bezpośrednie działanie osiągnie górę. Wynik wyborów będzie tylko potwierdzeniem lub zaprzeczeniem tego co już via facti zaistniało. Zaprzeczenie nie zmienia jednak faktycznego stanu rzeczy. Ewentualne zwycięstwo przeciwników obozu nacjonalistycznego nie odsunie go automatycznie od władzy. Odebrać ją można będzie również tylko przez bezpośrednie działanie.

Czy „żelazny front” jest do tego zdolny? Jeżeli chodzi o komunistów — niewątpliwie tak. Ale pomiędzy nimi a obozem nacjonalistycznym jest zbyt wielka dysproporcja sił, aby mogli oni ważyć się na czynne wystąpienie. Socjal-demokracja i centrum nie są skorzy do walki o władzę, a sojusz z komunistami uczyni ich narzędziem w cudzych rękach. Fuzja „żelaznego frontu” z „czerwonym”, którą ostatnio próbowano zmontować pod wspólną firmą „antyzyszymu”, jest cześć w rodzaju połączenia wody z ogniem. Komuniści już chcieli ogłosić strajk generalny. Socjaldemokracja cofnęła się od współdziałania i wzywa swoich ludzi do spokoju. Woli stawić na kartkę wyborczą niż na barykadę. Ten brak chęci do walki daje ogromną przewagę Hitlerowi i jego sojusznikom.

Nie bawiac się w prorocтва, można jednak przypuszczać, że hitleryzm, o ile będzie popierany przez koła wojskowe, opamięta krótko sytuację w Niemczech, a przynajmniej w Prusach. Południowe państwa związkowe będą z nim zapewne toczyły wojnę podjazdową na papierze, ale to postaci rzeczy nie zmienią.

Czy jednak panowanie hitleryzmu będzie długie? Czy pozyska on na trwałe masy społeczne?

Wydaje się to bardzo wątpliwe. Hitleryzm nie jest koncepcją polityczno-społeczną, która może dać masom niemieckim to, czego one oczekują. Mit o zbawienności hitlerowskiego programu rozchwije się skoro nastąpi chwila jego realizowania. Wówczas ani Reichswehra, ani policja na to nie poradzą.

Próby regulowania stosunków polsko-niemieckich mogą wtedy tylko mieć sens, jeżeli się będzie miało do czynienia z kontrahentem, stojącym pewnie na nogach u siebie niż rząd Papena, mimo ostatnich jego sukcesów w walce z republikańskimi Prusami. Do tego jeszcze w Niemczech da leko. Narazie wskazana jest dla nas czujność przed awanturniczymi zapędami chwilowych triumfatorów z pod znaku swastyki — w Gdańsku i gdzie indziej.

Najczarniejszy dzień w dziejach Niemiec.

BERLIN. 21. 7. (Pat). Organ byłego kanclerza Brueninga, „Germania” w artykule omawiającym sytuację polityczną w Prusach określa dzień wczorajszy jako najczarniejszy w dziejach Niemiec. W imieniu niezliczonych milionów wniernych konstytucji i pragnących szczerze powrotu do pokoju: lađu obywateli niemieckich — oświadcza dziennik — protestujemy przeciwko postępowaniu rządu Rzeszy, wyrażamy gabinetowi Papena jak najostrejsze votum nieufności, wzywamy go do ustąpienia miejsca, powołanym faktycznie do kierowania nową państwową. Oskarżamy obecny gabinet Rzeszy, że w najkrzywdzniejszym momencie wydadł Niemcy na pastwę eksperymentów. Wskazujemy na pastwę politycznym, zmierzającym do osiągnięcia przez obecny gabinet celów zewnętrzno politycznych.

44 miliony wyborców w Niemczech.

Do urn wyborczych w dniu 31 lipca staje w Niemczech przy wyborach do Reichstagu 44 miliony uprawnionych do głosowania wyborców. Ponieważ przy poprzednich wyborach liczba uprawnionych do głosowania wynosiła 42 miliony, przeto liczba mandatów poselskich wzrosła obecnie.

Komisaryczne obsadzanie stanowisk.

BERLIN. 21. 7. (Pat) — Według doniesień prasy południowej, kanclerz v. Papen w charakterze rządowego komisarza w Prusach przystąpił do komisarycznego obsadzania stanowisk poszczególnych ministrów w rządzie pruskim.

Na stanowisko ministra spraw wewnętrznych powołany został komisarz Bracht, który objął 21 b. m. w po- łudnie urzędowanie. Na ministra handlu wyznaczono komisarza bankowego Rzeszy dr. Ernsta.

Na kierownika pruskiego ministerstwa finansów powołano sekretarza stanu Schleusenera, na kierownika

ministerstwa rolnictwa — sekretarza stanu w ministerstwie żywienia Rzeszy Mussekla. Stanowiska ministrów sprawiedliwości i kultury nie zostały dotychczas obsadzone.

Panuje przekonanie, iż kanclerz Papen zdoła jeszcze w ciągu popołudnia uzupełnić listę członków komisarycznego rządu pruskiego. Pozatem przewiduje się szereg zmian na stanowiskach podsekretarzy stanu, nadprezydentów i prezydentów regencji. W urzędowaniu zawieszony został już sekretarz stanu w ministerstwie handlu Standinger oraz w ministerstwie rolnictwa Krueger.

Narada zawieszonych w czynnościach członków gabinetu pruskiego.

BERLIN. 21. 7. (Pat) — Zawieszeni w czynnościach członkowie gabinetu pruskiego zebrałi się 21 b. m. rano na naradę w gmachu pruskiego ministerstwa opieki społecznej.

Według doniesień prasy, tematem obrad mają być sprawy, związane ze

zgłoszeniem przed Trybunał Stanu wniosku o wydanie tymczasowego orzeczenia co do ostatnich zarządzeń rządu Rzeszy. Trybunał stanu zajął się tym wnioskiem na posiedzeniu zwołanem na sobotę.

Protesty Marxa i Brueninga.

BERLIN. 21. 7. (Pat) — Dwaj byli kanclerze Rzeszy, będący liderami partii centrowej — Marx i Bruening, wystąpili wczoraj z ostrym protestem przeciwko zarządzeniom nadzwyczajnym rządu Rzeszy na terenie Prus.

Marx na zgromadzeniu centrowym w Królewcu oświadczył, że akcja rządu Papena wywołana musi być największe zastrzeżenia. Dekrety prezydenta Rzeszy cementują tem silniej szeregi zwolenników partii socjal-demokratycznej, zwłaszcza wśród rzesz robotniczych. Mówca wyraził obawę, że ostatnie zarządzenia pchną partję socjal-demokratyczną zpowrotem w objęcia radykalizmu politycznego.

Przemawiając na meetingu przedwyborczym w Monachium, Bruening pesymistycznie ocenił dalszy rozwój wypadków w Prusach. Odroczenie utworzenia rządu pruskiego do czasu wyborów do Reichstagu nastąpiło na wyrazie życzenia narodowych socjalistów. Tem samem odpada główny argument, którym rząd Papena uzasadniał wprowadzenie komisarza dla Prus. Zapytać należy — oświadcza mówca — czy konieczny był afront, uczyniony mężowi stanu Seweringowi, który jak nikt inny przez lat 14 prowadził akcję przeciwko komunizmowi w interesie narodu niemieckiego.

Za sprzeciwianie się zarządzeniom kierownictwa wojskowego.

BERLIN. 21. 7. (Pat) — Wedle doniesień prasy, ma być wytoczone postępowanie przeciwko Grzesińskiemu, Weissowi i Heimannsborgowi za

sprzeciwianie się zarządzeniom kierownictwa wojskowego. Zarządzenia te wydane były na podstawie ostatniego dekretu prezydenta Rzeszy.

Rugi.

BERLIN. 21. 7. (Pat) — Na zaproszenie komisarza Brachta odbyło się we czwartek w kancelarii Rzeszy zebranie pruskiej rady ministerjalnej, w którym wzięli udział komisaryczni kierownicy ministerstw pruskich. W posiedzeniu wzięli również udział kanclerz, który zwrócił się następnie do obecnych z prośbą o objęcie kierownictwa poszczególnych resortów, na co wszyscy wyrazili swą zgodę.

Według doniesień prasy, omówiona została następnie sprawa zawieszenia w urzędowaniu szeregu nadprezydentów, prezydentów regencji i pre-

zydentów policji. Z 12 nadprezydentów 5 lub 6 ma być usuniętych z zajmowanych stanowisk. Dotyczyć to będzie przede wszystkim tych, którzy należą do stronnictwa socjal-demokratycznego. Pozatem, natychmiast po objęciu urzędowania komisarz Bracht zawiesił w czynnościach podsekretarza stanu w ministerstwie spraw wewnętrznych Abegga. Sekretarz stanu w prezydium rady ministrów Weissmann złożył prośbę o zwolnienie ze stanowiska. Sekretarz stanu w ministerstwie handlu został uproszony.

Trybunał Stanu wyda wyrok w sobotę.

BERLIN. 21. 7. (Pat) — Trybunał Stanu w Lipsku zbierze się w sobotę o godz. 10 rano. Przybyły dziś do Lipska dyrektor ministerjalny Badt złożył skargę zawieszono go w urzędowaniu rządu pruskiego w sekretarjacie Trybunału Stanu. Według doniesień biura Wolffa, wniosek skargi brzmi: „Wdrożyć tymczasowe zarządzenia; polecić, aby mianowany na podstawie rozporządzenia prezydenta Rzeszy z dnia 20 lipca komisarz rządowy Prus

narazie powstrzymał się od spełniania obowiązków służbowych”.

Równocześnie ze skargą rządu pruskiego wpłynęła do Trybunału skarga rządu bawarskiego przeciwko zarządzeniom rządu Rzeszy, domagająca się wydania orzeczeń w szereg wątpliwych kwestyj. Do skargi tej przyłączył się ma — według doniesień prasy — również rząd Wirtembergii.

Bójki, morderstwa.

Zajścia ubiegłej nocy.

BERLIN. 20. 7. (Pat) — Donoszą o następujących zajściach, jakie wydarzyły się w ciągu ubiegłej nocy:

W Berlinie o północy komuniści usiłowali wnieść barykadę w dzielnicy wschodniej. Użyli do tego celu zatrzymanego autobusu oraz tramwaju. Gdy na miejsce przybyła policja, komuniści przyjęli ją gradem kul rewolwerowych. Policjanci odpowiedzieli salwą. Zabity został jeden komunista, a szereg uczestników zajścia zostało rannych.

W Hamburgu doszło do ostrego starcia między narodowymi socjalistami a członkami t. zw. „frontu antyfaszystowskiego”. W czasie tej bójki

jeden narodowy socjalista został zabity, a szereg dalszych — lekko rannych.

Według doniesień ze Szczecina, w kapielsku Zingst zamordowany został urzędnik, wydelegowany do nadzoru na zgromadzeniu komunistycznym.

W Gelsenkirchen doszło również do ostrego starcia między narodowym socjalistą a członkami Żelaznego Frontu. Hitlerowice dał szereg strzałów, naskutek których 3 uczestników starcia zostało ciężko rannych. W walce, jaka się wywiązała, sprawca napadu doznał ciężkich obrażeń.

Zmiany personalne w korpusie dyplomatycznym.

Dowiadujemy się, że dotychczasowy konsul polski w Wiedniu, p. Tomasz Morawski mianowany został konsulem generalnym w Królewcu, a jego stanowisko w Wiedniu objął radca Aleksander Dunajewski. Kierownictwo wydziału konsularnego polskiego w Kopenhadze obejmuje p. Jarosław Iwaszkiewicz. Wice konsulem w Kijowie mianowany został p. Piotr Kurnicki. Do poselstwa polskiego w Moskwie w charakterze attaché poselstwa przydzielony został p. Antoni Kałuski. Kierownictwo Biura Kontroli Urzędów Zagranicznych objął dotychczasowy konsul generalny w Stambule, p. Walerjan Łopatto. (Iskra).

Hitlerowcy na Łotwie.

RYGA. (ATE). Ministerium spraw wewnętrznych zatwierdziło statut nowej organizacji politycznej pod nazwą: „Związek narodowych socjalistów na Łotwie”. Organizacja ta nie ma nie wspólnego z tajnymi związkami hitlerowców zakładanymi na Łotwie przez Niemców bałtyckich. Związek ten ma charakter nacjonalistycznej organizacji lotewskiej. Dotychczas niewiadomo, kto będzie stał na czele lotewskich narodowych socjalistów.

W Rydze oddawna krąży pogłosk, iż Niemcy bałtyccy formują oddziały hitlerowskie na Łotwie, a nawet posiadają na przedmieściach Rygi „Brunatny dom”. Domu tego nie udało się jednak odszukać. Jeden z dziennikarzy odszukał w odległości 10 km. od Rygi obozowisko Niemców bałtyckich w mundurach hitlerowskich. Obozowisko było obojętne strażą. Na zapytanie dziennikarza, jaki program posiadają członkowie organizacji hitlerowskiej na Łotwie — strażę dały wiele mówiącą odpowiedź: „posiadamy program Niemców bałtyckich”.

Łotewski minister oświaty ubolewa, że w Letgalji są nie tylko Łotysze.

Łotewski min. oświaty p. Keninsz, znany ze swoich nacjonalistycznych zarządzeń, w wywiadzie z „Jaunakas Zinas” w następujący sposób wyraża się o stosunkach w Letgalji:

Pod względem uświadomienia narodowego Letgalja stoi wśród innych prowincji łotewskich na ostatnim miejscu. Często dają się słyszeć głosy, iż dla Lotwy Letgalja jest ciężarem który z racji swej różnorodnej ludności są solidarni z Lotwą jednak a ile chodzi reszta prowincji lotewskich, ponosi dla jej dobrobytu. Powstają pytania, czy mieszkańcy Letgalji wzbogacając się ekonomicznie zleją się z resztą Lotwy w jeden organizm, czy też pozostaną elementem obcym. Czy letgalczycy i nadal będą wywierali ujemny wpływ na życie Lotwy? Państwo Lotewskie powstało w swych granicach etnograficznych, jednak pomimo to w ciągu ostatniego dziesięciolecia warunki ta księ ułożyły, iż w wielu miejscach dążono do wynarodowienia elementu lotewskiego. Obecny element w Letgalji składa się z duchowieństwa polskiego, ziemian Polaków, Rosjan i Żydów. Elementy te o orientacji wybitnie wschodniej lub południowo-wschodniej traktują Lotwę, jako kraj całkiem obcy. Rosjanie są wrogami Lotyszów, niezadowoleni z rządów Państwa Lotewskiego, którzy tęsknią do złączenia się z narodem rosyjskim. Pod względem państwowym Polacy są solidarni z Lotwą, jednak a ile chodzi o stosunki wyznaniowe są oni separatystami(?) W Letgalji Polacy pragną zachować aurole wyższości kultury polskiej. Dążenia ich często są nie bezowocne, gdyż w szkołach polskich jest wielu Lotyszów. Wszystkie powyższe separatystyczne dążenia elementów obcych utrudniają wzrost elementu lotewskiego w Letgalji.

Opinia ministra o Polakach letgal- skich jest oczywiście, całkiem bezna- sadna, jeżeli chodzi o „separatyzm”. Gdzieindziej zresztą sam p. Keninsz temu zaprzecza („pod względem państw- owym Polacy są solidarni z Lot- wą”).

Kanclerz Papen uzasadnia zarządzenia co do Prus.

BERLIN. 21. 7. (Pat). Kanclerz Papen wygłosił 20 b. m. wieczorem przez radio przemówienie, w którym uzasadniał zarządzenia, wydane w celu przywrócenia normalnych stosunków w Prusach.

Mówca zaznaczył, że partja komunistyczna, wedle oświadczeń własnych przywódców i na podstawie wielu faktów, stwierdzonych przez Najwyższy Trybunał Rzeszy, dąży do obalenia konstytucji w drodze gwałtu, pręcuje od lat nad rozbieleniem polskiej i wojska, usiłuje zniszczyć religijne, moralne i kulturalne podstawy narodu niemieckiego, a do walki politycznej wnosi, przy pomocy swych nielegalnych organizacji, terrorystycznych, gwałt i mord jako środki walki.

Obowiązkiem każdego rządu jest ustalić wyraźnie różnicę między wrogami państwa, a temi odłamami narodu niemieckiego, które walczą o dobro państwa. Ponieważ mierzalne koła polityczne nie mogły się zdecydować na zajęcie ze stanowiska moralnego i politycznego równouprawnienia komunistów i narodowych socjalistów, więc wytworzył się nienaturalny stan, w którym siły komunistyczne stanęły w jednolitym frontie, powstającym przeciwko rosnącemu ruchowi narodowo-socjalistycznemu.

Rząd Rzeszy nie mieszał się tak długo do tego, dopóki ruchy te pozostawały sprawą czysto partyjną. Widział się jednak zmuszonym do interwencji, gdy udział komunistów w jednolitym frontie, dokonany narazie ze względów partyjno-faktycznych, zaczął wywierać wpływ na zarządzenia odpowiedzialnych kół rządowych w Prusach. Interwencja rządu Rzeszy w stosunku do rządu pruskiego okazała się konieczną, nie było bowiem rzeczą przypadkową, że tylko w Prusach komunistyczne organizacje bojowe przybrały rozmiary, zagrażające stałe porządkowi publicznemu i że tylko w Prusach towarzyszyły walce wyborczej zmagające się coraz bardziej krwawe walki.

Przeprowadzone w ostatnich czasach dochodzenia stwierdziły, że znaczna część wspomnianych zaburzeń i walk spowodowana została przez działalność komunistycznych grup terrorystycznych. Rozwój stosunków politycznych w Prusach pozabawił praktycznie do powzięcia decyzji i zarządzeń, koniecznych dla zwalczania antypaństwowej działalności partji komunistycznej. Jeżeli bowiem a. p. wysoce urzędniczy państwa pruskiego umożliwiał przywódcom komunistycznym tuszowanie ich nielegalnych dążeń terrorystycznych, jeżeli specjalnie jeden z pruskich prezydentów policji wzywał swych towarzyszy partyjnych do nieprzysadzania komunistom, to oznacza to podrywanie z góry autorytetu państwa w sposób szkodliwy dla bezpieczeństwa w tem państwie.

Zarządzenia rządu Rzeszy — mówił w dalszym ciągu mówca — nie zwracają się przeciwko samodzielnemu Prus, lecz ograniczają się do stworzenia podstaw, mających na celu przywrócenie normalnego stanu prawnego i autorytetu państwa. Rząd Rzeszy pragnie zapewnić spokojny przebieg walki wyborczej, a polityczną działalność ograniczyć tylko w tym stopniu, o ile to będzie niezbędnie konieczne do utrzymania bezpieczeństwa publicznego. Macielele pokoju, z jakiegokolwiek pochodzą będą strony, zostaną ujęte stanowczo w karby tak, by umożliwione zostało narodowi rozstrzygnięcie walk wyborczych.

Ponieważ dotychczasowy pruski minister spraw wewnętrznych oświadczył, że ustąpi tylko pod naciskiem gwałtu, rząd Rzeszy zmuszony był, na podstawie pełnomocnictw, udzielonych przez prezydenta Rzeszy, wprowadzić w Berlinie i Brandenburgii, stan wyjątkowy. Stan wyjątkowy utrzymany będzie tak długo, jak tego wymagać będzie przywrócenie i uporządkowanie stosunków. Rząd Rzeszy oczekuje, że już w najbliższym czasie cofnięte będą zarządzenia, wydane na podstawie pełnomocnictw. Ponieważ pozostali ministrowie pruscy odmówili współpracy z mna — zakończył mówca — stworzyłi tem samem nową sytuację, Rząd Rzeszy kre- czyć będzie w dalszym ciągu drogą, która uznana za słuszną.

Skarga rządu badeńskiego.

BERLIN. 21. 7. (Pat) — Rząd badeński zgłosił telegraficznie do Trybunału Stanu skargę przeciwko nadzwyczajnym zarządzeniom rządu Rzeszy w Prusach.

Zarządzenia gen. Rundstedta.

BERLIN. 21. 7. (Pat) — Komendant wojskowy na Berlin i Brandenburgię, gen. Rundstedt wydał dwa nie- zwykłe ostre rozporządzenia, wcho- dzące natychmiast w życie. W jednym nakazuje on policji, aby gdzie tylko będzie trzeba energicznie i niezwłocznie używała broni. Drugie rozporządzenie przewiduje zastrzeżenie przepi- sów przeciwko nielegalnym posiadaczom broni. Równocześnie gen. Rundstedt zgłosił do nadprokuratora w Berlinie wniosek o wszczęcie postępowania karnego przeciwko dotychczasowemu prezydentowi policji Grzesińskiemu, wiceprezydentowi Weissowi i komendantowi Heimannsborgowi za niepodporządkowanie się żądaniu komendanta wojskowego zaprzestania wszelkiej działalności służbowej.

Dalsze protesty

BERLIN. 21. 7. (Pat) — Prezydent policji Grzesiński wystosował protest z powodu aresztowania, pomimo, że jako poseł do sejmiku pruskiego korzysta z nietykalności.

BERLIN. 21. 7. (Pat) — Bawarska

partja centrowa wystosowała do prezydenta Hindenburga telegraficzny protest przeciwko ostatnim zarządzeniom. Partja domaga się uchwalenia wszystkich zarządzeń nadzwyczajnych, wydanych przez rząd Papena

Konflikt między właścicielami domów i dozorcami. Umowa zbiorowa dotychczas nie jest jeszcze podpisana.

W dniu wczorajszym w Insp. Pracy w Wilnie odbyła się konferencja przedstawicieli dozorców domowych i pracodawców...

mów, jak się dowiadujemy, złożyli w Inspektoracie Pracy memoriał z żądaniem zmniejszenia dotychczasowych plac dozorców...

W dniu wczorajszym w godzinach porannych ulica Wielka stała się widowiskiem i zwoździennym placem...

Walka byków na ulicach miasta.

W czasie odbywających się w Pamplonie w Hiszpanji dorocznych walk byków, jeden z byków wyrwał się swoim dozorcóm i rzucił się na publiczność...

zapełnić oszalałe zwierzęta do jednej z bram przy ulicy Sawicz poczem bramę zamknięto.

Ostrzeżenie.

Ogłaszane kilkakrotnie zarówno w prasie wileńskiej, jak i przez radio komunikaty w sprawie nielegalnego przewozu i doręczania listów i gazet...

Nadmieniamy, że za powtarzanie używania do opłacania korespondencji znaczków zmywanych, wywabianych, sklejanych itp. Sąd wydał dotychczas 102 wyroków...

Dla uniknięcia więc przykrych konsekwencji, przestrzegamy publiczność przed opisanymi wyżej nadużyciami, które nie ujdą uwagi władz pocztowych...

Koń spadkobiercą.

W Riverdale nad Hudsonem (USA.) zmarła niedawno milionerka Mrs. Setton, z pochodzenia Włoszka. Testament, który zostawiła wzbudził sensację wśród opinii...

Humor.

W więzieniu. — Dozorca wywołuje więźnia na widzenie. — Testowca przyszła do pana. — Która panie dozorco? — No, testowca! — Tak, rozumiem, ale która, bo ja siedzę tutaj za bigamję. (Punch).

KRONIKA

Plątek 22 Lipiec. Dziś: Marii Magdaleny. Jutro: Teofila. Wschód słońca — g. 5 m. 13. Zachód — g. 7 m. 37.

wesoly wodewil „Polacy w Ameryce”. W poniedziałek również po cenach znizowanych „Polacy w Ameryce”.

Sprostowanie

podawanych mylnych wiadomości przez „Głos Wileński” o rzekomych nadużyciach w Wileńskiej Izbie Rzemieślniczej.

1) Nieprawdą jest, iż Prezydent Izby Rzemieślniczej w Wilnie oświadczył przed rozpoczęciem postępowania wyborczego...

Komunikacja lotnicza Warszawa — Wilno — Ryga — Tallin podjęta zostanie nieodwołalnie z dniem 15 sierpnia.

Do Wilna nadeszła wiadomość, że w związku z tem na lotnisku w Porubanku, które zostało na skutek tego zwiększone o 16 ha...

Byk w sklepie jubлера przy ulicy Wielkiej. Panika na ulicy.

W dniu wczorajszym w godzinach porannych ulica Wielka stała się widowiskiem i zwoździennym placem...

MIĘSKA. — Kontyngens budowlany już wyczerpany. Onegdaj w lokalu Magistratu odbyło się posiedzenie Komitetu Rozbudowy...

Wiceprezydent Czyż obiecał przyjść im z pomocą i zatrudnić większą partię bezrobotnych przy układaniu kliniki na ul. Zamkowej i robotach brukarskich na periferjach miasta.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

ZATRUCIE SIĘ NIESWIEŻĄ KIEŁBASĄ. Wczoraj o godzinie 12 w dzień w bramie Nr. 32 przy ulicy Miekiewicza zauważono w wieku około 16 lat, Zarewanne pogotowie ratunkowe przewiozło ją do szpitala Sawicz...

OKADZENIE LETNISKA ADWOKATA SZYRWINDTA W POSPIESZCE. Ubiegłego wieczora dokonana została na Pospiezce w letniku adwokata Szyrwindta przy ulicy Topolowej zuchwała kradzież.

W dniu wczorajszym w godzinach porannych ulica Wielka stała się widowiskiem i zwoździennym placem...

Ogłoszenie.

Magistrat m. Wilna poszukuje reflektantów na wydzierżawienie lokalu po kinematografie miejskiej (t. zw. Sali Miejskiej) przy ul. Ostrobramskiej 5.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, rewiru I-go, zamieszkały w Wilnie przy ul. Zakretowej 2, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza...

Do wynajęcia lokal biurowy

położony w 2-ch kondygnacjach powierzchni użytkowej c. a. 520 m. k. w nowobudującym się gmachu przy ul. Mickiewicza 32.

Akuszerka Marja Laknerowa. przyjmuje od 9 do 7 wiecz. ulica Kasztanowa 7, m. 5 W. Z. P. Nr. 69. 852

Akuszerka M. Brzezina. przyjmuje bez przerwy przeprowadziła się Zwierzyniec, Tom. Zana na lewo Gedeimowską ul. Grodzka 27. W. Z. Nr. 3093

Akuszerka Śmiałowska. przeprowadziła się na ul. Garbarską 1 m. 14 róg Mickiewicza tamże gabinet kosmetyczny, uszwa zmasażki, brodawki, kurzajki i węgry. W. Z. P. 48. 8323

JADŁODAJNIA NADWIŚLAŃSKA. wydaje obiady od 55 gr. na maśle. Ludwisarska 4 (obok sali Krejngla)

ZNIWIARKI oryginalne MASSEY-HARRIS (maszyna na 20 lat pracy) oraz s/mu DEERINGA poleca Zygmunt Nagrodzi Wilno, Zawłoda 11-a. Przy dostatecznych gwarancjach — kredyty. Płacącym gotówką — znaczne ustępstwo.

Nieruchomość w śródmieściu od 2-ech ulic tuż przy Mickiewicza do sprzedania. Reflektanci zechcą składać oferty z adresami pod „Red. pośrednictwa” w Redakcji „Kurjera Wileńskiego” (Jagiellońska 3)

Do wynajęcia mieszkanca 3 i 4 pokoje z wygodami przy ul. Jakóba Jasińskiego Nr. 18. Dowiedzieć się na miejscu oraz ul. Trocka 4, m. 1.

Poszukuję pracy. konduktora autobusowego, złożyć kaucję. Oferty proszę składać w Adm. „Kurjera Wileńskiego” sub „Autobus”

Poszukuję jakiegokolwiek pracy biurowej, magazyniera ew. innej. Obecnym w księgowości. Złożyć niewielką kaucję. Łaskawe oferty w Adm. Kurjera Wileńskiego.

Student chemii U.S.B. udziela lekcji w zakresie starszych klas gimnazjalnych. Topolowa 2 (róg Antok.) N. Szejndels

Uczeń 8 kl. gimn. udziela korepetycji w zakresie 7-ku klas gimnazjum z polskiego, matematyki, francuskiego i łaciny. Dowiedzieć się: Antokolska 8-a, m. 2, od 3-4 pp.

Młoda panna o miłej powierzchowności sumienna i b. pracowita poszukuje pracy Łaskawe oferty nadsyłać do Adm. „Kurjera Wileńskiego” pod „Młoda panna”

Okazyjnie do sprzedania nowoczesny samochód marki „Ford” 1929 roku w dobrym stanie. Wiedzieć: Lida, okoliczna Cukiernia, ul. Suwalska.

WIELKI SKŁAD wyrobów kolonialnych i tytoniowych L. Cwajfussa Lida, Suwalska 8 poleca Sz. Klienteli swe usługi w zakresie doskonałych wyrobów. Na składowie największe owoce.

Oficer poszukuje pokoju umebłowanego z osobnym wejściem przy solidnej rodzinie polskiej najchętniej w śródmieściu. Cena obojętna. Zgłoszenia do Redakcji „Kurjera Wileńskiego”

WIRGIL MARKHAM.

DJABEŁ KUSI. (THE DEVIL DRIVES).

Powieść amerykańska. Przekład autoryzowany z angielskiego. Sześć następnych listów zawierało opisy radosnych spotkań, czasami koło domu lasek, który Pat określał stale jako „sliczny”, „cudny” i „boski”.

których piszą tylko o Mukdenie i tej okropności, jaka się stała podczas bitwy morskiej pod Odesą. W Harper jest pełno ilustracji, przedstawiających ludzi w katedrach, Dubrosky, żebyś mi tak przysłał co do czytania, słiczny, długi list, albo wiersz, jeżeli ci to nie sprawi zbyt wielkiego kłopotu.

O, Dubrosky, dlaczego nie mam się przyznać, że cię kocham? Mamusia była tu przed chwilą i powiedziała mi to w oczy. Miała dwa ataki furji. Zaczyna mnie to bawić. Czy trzynastę lat to jeszcze nie dosyć, żeby wyznać, czego się chce? Profesor Gasling mówił, że Julia miała czternaście. Nie przejmuję się tem, że mamusia odkryła naszą tajemnicę. Wszystko mi jedno, co sobie myśli o tobie, kochany Dubrosky. Nie boję się jej planów. Ty się jej nie boisz, prawda, Dubrosky? Ja się nie boję i powiem jej to w oczy przy następnej awanturze. O, Boże, żebyś tak miała parę lat więcej!

REKLAMA JEST DŹWIGNIĄ HANDLU!

ZA OGŁOSZENIA PŁACI SIĘ RAZ TYLKO KLIENTELE ZYSKUJE SIĘ NA ZAWSZE OGŁASZAJCIE SIĘ W „KURJERZE WILEŃSKIM”